

ธรรมะทำไม?

ธรรมะใกล้มือ

ธรรมะเล่มน้อย

เป็นหนังสือธรรมะขนาดพกพา รายเดือน ๑๒ เล่ม ๑๒ เดือน เพื่อเจริญสติ และแสวงหาปัญญาเบื้องต้นสำหรับคนไม่มีเวลาศึกษาเนื้อหาโดยละเอียด

สามารถมีส่วนร่วมได้โดย...

๑. ผู้ที่อ่านแล้วคิดว่าดีมีประโยชน์ โปรดส่งมอบให้แก่ผู้อื่นต่อ เปรียบดั่งให้ทาน.
๒. สนับสนุนการจัดพิมพ์หนังสือธรรมะเล่มน้อยตามกำลัง.
๓. เลือกจัดพิมพ์หนังสือธรรมะเล่มน้อย เพื่อเผยแพร่ในวาระต่างๆ เช่น งานวันขึ้นปีใหม่ งานวันเกิด งานสมรส งานเฉลิมฉลอง งานบุญ งานศพ ฯลฯ โดยสามารถเลือกเอาเฉพาะส่วนที่เป็นธรรมบรรยายและพิมพ์บางส่วนเพิ่มเติมได้

ธรรมะดีๆ มีติดตัวไว้ เพื่อเจริญสติและปัญญา

ร่วมเป็นเจ้าของภาพ
พิมพ์ธรรมชาติเล่นได้
หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ
โทร. ๐ ๒๙๓๖ ๒๘๐๐

รายชื่อหนังสือธรรมะเล่มน้อย

๑๒ เล่ม สำหรับปี ๒๕๕๕ ประกอบด้วย

๑. การมีอายุครบรอบปี...เป็นเช่นนั้นเอง ๒. สิ่งที่เป็นคู่ชีวิต
๓. มาฆบูชา วันนี่เป็นการกระทำเพื่อบูชาพระอรหันต์
๔. ความถูกต้องของการศึกษา ๕. ความหมายและคุณค่าของ
คำว่า “ลี้ภัย” ๖. การทำงานนั้นคือการปฏิบัติธรรม
๗. เศรษฐศาสตร์ของชาวพุทธ ๘. พระธรรมในทุกแง่ทุกมุม
๙. มือขวาทำบุญอย่าให้มือซ้ายรู้ ๑๐. พวกรณา คือ เครื่องหมาย
แห่งคนดี ๑๑. ประโยชน์ของความกตัญญู ๑๒. ภูมิต่างๆ และ
แนวครองชีวิต

๑๒ เล่ม สำหรับปี ๒๕๕๖ ประกอบด้วย

๑. ธรรมะเผด็จการ ๒. ความเป็นไปของจิต ๓. ความเข้าใจถูก
เกี่ยวกับศาสนา ๔. พุทธบริษัทไม่ต้องใช้ยาระงับประสาท
๕. ธรรมที่ลูกของพระพุทธเจ้าควรปฏิบัติ ๖. การบวช
คือการบังคับตัวเอง ๗. โทษที่เกิดเพราะไม่มีวินัย ๘. อย่าง
นั่นเอง ๙. มะพร้าวนาฬิกา ๑๐. ชีวิตโหวด ๑๑. สติ
๑๒. สันติภูมิโก

๑๒ เล่ม สำหรับปี ๒๕๕๗ ประกอบด้วย

๑. ธรรมะทำไมกัน ๒. แผ่นดินรองรับร่างกาย ธรรมะรองรับจิตใจ
๓. สิ่งที่เราเรียกว่ากิเลส ๔. ธรรมคือสิ่งจำเป็นแก่นมนุษย์สำหรับป้องกัน
และแก้ไข ๕. สิ่งซึ่งเป็นอุปสรรคแก่การเลิกอายุ ๖. ทุกสิ่งอยู่เหนือ
ปัญหา ๗. รู้จักธรรมะให้ถึงที่สุด ๘. เข้าใจพุทธศาสนาให้ถูกต้อง
๙. หลักธรรมที่ทุกคนควรทราบ ๑๐. ธรรมที่เป็นเครื่องมือ
การเดินทาง ๑๑. ผลพลอยได้ที่เนื่องถึงกันและกันในโลก
๑๒. ธรรมะคือหน้าที่

BUDDHA'S FOOTPRINT ARCHIVES

หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ

ธรรมะ ทำไมกัน

โดย
พุทธทาสภิกขุ

ลำดับที่ ๑ ปี ๒๕๕๗

www.bia.or.th

อบรมพระนวกะปีพ.ศ. ๒๕๖๓

วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๓

ผู้ถอดคำบรรยาย คุณชุนท์เกตุ กัญจนกิจสกุล

ธรรมะ ทำไมกัน

...ในระดับคนทั่วไปเขาไม่ถืออย่างนั้น
สูงสุดระดับพระอรหันต์ เขาถือว่ามัน มันพ่าย
แพ้แกกิลเลส แก่ความรู้สึกทางเพศเต็มร้อย
เปอร์เซ็นต์ เขาเห็นว่ามันยังพ่ายแพ้ คือตาม
ความรู้สึก มันก็ขยะแขยง ถ้ามีความรู้สึกก็ต้อง
ไปสนองตามความรู้สึก เรียกว่ามันน่า
ขยะแขยง

นี่ยกตัวอย่างให้ฟังว่า ธรรมะที่จะมี
สำหรับแก้ปัญหานั้นมันก็เป็นชั้นๆ อย่างนี้ เรา

จะพูดกันในชั้นไหน มันก็มีทางที่จะพูดได้ ที่
จะพูดถึงเรื่องชั้นเป็นพระอรหันต์กันเสียเลย
มันก็ได้ มันพูดก็ได้ หรือมันเรียนก็ศึกษาอาจ
จะเข้าใจ แต่มันอาจจะไม่ได้ใช้เลย ไม่ได้เอา
ไปปฏิบัติ หรือให้เป็นประโยชน์ได้เลย คือมัน
สูงเกินไปสำหรับคนที่จะไปเป็นชาวบ้านตาม
ธรรมดา ถ้าผู้ที่ต้องการจะไปใช้เรื่อยๆ จนถึง
ที่สุดของธรรมะมันก็เป็นเรื่องธรรมดา ที่ต้อง
ศึกษากันจนถึงอย่างนั้น คือจิตจะไม่ถูกกิเลส
ชนิดนี้บีบคั้นได้อีกต่อไป จิตจะไม่บังคับให้ไป
ไต่กิเลสนั้นจะบังคับให้ไปแสวงหากามารมณ
บริโศคกามารมณนี้ มันไม่มีอีกต่อไป

แต่ถ้าว่าเรายังเป็นคนธรรมดาอยู่ ก็ศึกษา
ไปในทางที่ว่าไปหามันอย่างไร จึงจะไม่เป็น
ทุกข์ หรือจะเอามาบริโศค กามารมณนั้นนะ

จะบริโภคอยู่อย่างไร จึงจะไม่ถึงกับที่เรียกว่า
เป็นทุกข์ ทุกข์อย่างธรรมดาๆ นี้ ทุกข์อย่าง
ละเอียด อย่างประณีต อย่างสูงสุด มันคงเป็น
ไปไม่ได้ เพราะเขามีมาตรฐานว่า ถ้ามันพ่าย
แพ้แก่ความรู้สึกทางอายตนะนี้แล้ว ก็เรียกว่า
แย่ ถูกบีบคั้น หรือทนทุกข์ ฉะนั้นเราควรจะ
ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนี้กันบ้าง คือว่าจะ
ศึกษาธรรมะกันเพียงระดับไหน

แต่ผมก็อยากจะพูดในขั้นต้นที่สุด หรือ
ว่าเป็นเรื่องแรกที่สุด ก็คือว่า ขอให้ทุกคนนี้รู้
ว่าทำไมเราจะต้องมายุ่งกับธรรมะ คือว่ามัน
เป็นสอง สองขั้วอยู่ก็ได้ **ต้อง** นี่คือต้องมี
ธรรมะ ไม่มีไม่ได้ นี่มันเป็นธรรมะชนิดไหน
พวกไหน ระดับไหน เห็นอีกทีว่า **ควร** ไฉ่ควร

มีธรรมะ นี่คือชนิดไหน ระดับไหนที่เรียกว่า
ควร ระดับไหนที่เรียกว่าต้อง ไ้ระดับที่เรียก
ว่าต้องหมายความว่า ถ้าเกิดไม่มีก็แล้วมัน มัน
เป็นทุกข์อย่างน่าเกลียดน่าชัง หรือว่าอย่าง
เสียหายเกิดไปเลย ถ้าอย่างนี้ก็ต้องใช้คำว่า
ต้อง ต้องมีธรรมะชนิดนั้น ที่นี้เมื่อมีแล้ว พอ
สมควรแล้ว อยู่สุขสบายแล้ว มันยังจะมีเลื่อน
ขึ้นไปว่า ควรจะมีธรรมะระดับไหนอีก นั่นมัน
ก็จะเลื่อนขึ้นไปถึงหลุดพ้น เป็นโลกุตตระหลุด
พ้น บรรลุมรรคผลนิพพานไปเลย

นี่เรามองดูให้ดีว่า มนุษย์นี้มันมีอยู่สอง
ขั้ว คือไม่ต้องทนทุกข์อย่างเจ็บปวด อยู่
สบาย นี่ชั้นหนึ่งต้องทำให้ได้ ถึงแม้ว่าอย่างนั้น
แล้วมันก็ยังไม่ได้ดับทุกข์สิ้นเชิง มันก็ทำอีกชั้น
หนึ่งสูงขึ้นไปจนหมดปัญหาของมนุษย์

บางทีเราก็ใช้คำว่า “รอด” ในรอดนี้ก็มีสองขั้ว **รอดชีวิต** มนุษย์จะต้องรู้จักทำให้รอดชีวิตอยู่ได้ เป็นธรรมชาติเหมือนกัน ธรรมชาติพื้นฐาน ธรรมชาติตามธรรมชาติ ธรรมชาติทั่วไปที่ต้องประพฤติเพื่อให้รอดชีวิตอยู่ได้ ไม่ถูกฆ่าตาย ไม่เป็นอะไรตาย กระทั่งว่ามีธรรมชาติในการกิน การอยู่ การบริหารกาย นี้ก็เรียกว่าธรรมชาติเหมือนกันนะ นี่ธรรมชาติขั้นที่ให้ออกรอดชีวิตอยู่ได้ ไปศึกษาดูให้ดี มีธรรมชาติขั้นที่ให้ออกรอดชีวิตอยู่ได้

ทีนี้เมื่อรอดชีวิตอยู่ได้แล้ว ยังจะต้องรอดจากอะไรอีก นี่คือธรรมชาติ ตัวธรรมชาติเพียงแค่ออกรอดชีวิตอยู่ได้นี่มันไม่ต้องของพุทธศาสนาก็ได้ ของวิชาความรู้ทั่วไปก็ได้ หรือว่าลัทธิอื่นมันก็มี เพียงรอดชีวิตอยู่ได้ แต่เมื่อมี

ชีวิตรอดอยู่ได้แล้วจะต้องรอดจากอะไรอีก
เรียกว่า รอดจากการบีบคั้นของกิเลส รอด
จากการบีบคั้นของอารมณ์ผูกมัด ทิมนแทง หุ้ม
ห่อของกิเลส นี่คือการที่เราเรียกกันว่า วิมุตติ
วิโมกข์ หลุดพ้น ไป ไปนิพพาน คือรอดขั้นนี้
มันเป็นสองรอดอยู่อย่างนี้ ไปศึกษาให้ชัดเจน
อย่าให้มันปนกันยุ่งจน จนไม่รู้อะไรเป็นอะไร
มันปนกันยุ่ง

คำว่าธรรมะในลักษณะอย่างนี้มันหมายถึง
ถึงไฉ่ธรรมะตามธรรมชาติ ของธรรมชาติ ไม่
ต้องติดป้ายว่า พุทธศาสนา คริสต์ศาสนา หรือ
อะไร คือว่าปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎของ
ธรรมชาติก็รอดชีวิตอยู่ได้ในตอนนี้ ทีนี้กิเลส
บีบคั้น ข่มขี่ กักขัง ผูกมัด ก็ต้องต่อสู้ให้ถูกต้อง
ตามธรรมชาติอีกเหมือนกัน ที่แท้มันตาม

ธรรมชาติ ตามกฎของธรรมชาติ คือหลุดพ้น
จากอำนาจของกิเลสไปได้ นี่มันเป็นขั้นที่ยาก
ขั้นที่ลึก แล้วที่เรามาติดจนลกว่าพุทธศาสนา
ที่สูงสุดหรือไม่มีใครเท่า ไม่มีใครเหมือน ที่จริง
มันก็เป็นความจริงของธรรมชาติ

ถ้าเราพยายามศึกษากันไปในแง่ว่ามัน
เป็นความจริงของธรรมชาตินี้ จะรู้จริงยิ่งกว่า
ที่จะให้มันเป็นพุทธศาสนาหรือศาสนานั้น
ศาสนา

ผมยังคิด คิดอย่างอิสระตามความคิดของ
ตัวว่าในอนาคตนี้คงจะไม่มีคำว่าพุทธศาสนา
หรือคริสต์ศาสนา หรือศาสนาอะไรก็ตาม มัน
อาจจะไม่มีใครสนใจ จะเหลืออยู่เป็น
วิทยาศาสตร์ทางจิตใจ เรียกว่า ความจริงของ
ธรรมชาติ มนุษย์จะสนใจในฐานะเป็นของ

ความจริงของธรรมชาติ แม้เป็นเรื่องทำให้
กิเลสหมดไปก็ยังเรียกเป็นเรื่องความจริงของ
ธรรมชาติ ที่มันจะรับได้ทั้งโลก ผู้มีปัญญา
ปัญญาชนทั้งหลาย ทุกคนทุกหมู่เหล่าไม่ว่า
จะเป็นเกิดที่ไหน ไม่ว่าเขาจะถือศาสนาอะไร
อยู่โดยกำเนิดนั้นนะ ในที่สุดก็จะมาหาไออัน
นี้ ตรงกัน ร่วมกันได้ทั้งโลก ความจริงของ
ธรรมชาติว่าทำอะไร กิเลสบีบคั้นไม่ได้

เดี๋ยวนี้เราศึกษากันในฐานะเป็นของ
บัญญัติ แต่งตั้ง มีขอบเขต และก็จำเพาะ
จำกัด หรือขึ้นอยู่กับ ยังขึ้นอยู่กับพุทธศาสนา
พูดอย่างนี้เป็นพุทธศาสนา ขอสงวนลิขสิทธิ์
ว่าอย่างนี้ต้องเป็นพุทธศาสนา ต่อไปจะไม่มี
ใครเอาด้วย ต้องพูดออกไปในฐานะว่ามันเป็น
ความจริงของธรรมชาติสำหรับมนุษย์ทุกคน

นี่หมายความว่าในอนาคตนี้ การศึกษา
มันเป็นอิสระ มันก้าวหน้า มันเข้าถึงความจริง
มันมีวิธีเข้าถึงความจริงอะไรอย่างอิสระ มัน
จะไปรูปนี้ และที่จริงพระพุทธเจ้าท่านก็
ประสงค์อย่างนั้นนะ ท่านไม่ประสงค์จะสงวน
สิทธิคำสอนนี้เรียกว่าของฉัน เป็นระบบนี้ของ
พุทธศาสนา อย่างที่เรียกกันว่ามี *authority*
ที่จะผูกขาดว่าอย่างนี้เป็นพุทธ อย่างนี้เป็น
คริสต์ อย่างนี้เป็นอิสลาม ต่อไปมันจะมีไม่ได้
ต้องปรับตัวเข้าเป็นความจริงของธรรมชาติ
สำหรับมนุษย์กันไปหมด เพราะถ้าทำอย่างนี้
แล้วบุคคลจะไม่มี ความทุกข์แน่นอน เห็นได้
อยู่และไม่ต้องเชื่อใคร นี่เลื่อนขึ้นไป ถ้าทำ
อย่างนี้แล้วสังคมจะอยู่เป็นผาสุกแน่นอน หรือ
ว่าเลื่อนขึ้นไปอีก ทั้งโลกมันจะอยู่กันเป็น

ผาสุกแน่นอน

และมันยังเลื่อนขึ้นไปเป็นเรื่องส่วนตัว ไม่ใช่ระดับโลกอย่างนี้ เป็นเรื่องส่วนตัวทางจิต ทางวิญญาณว่า ถ้ามนุษย์ขึ้นมาถึงนี้แล้ว ไอ้กิเลสอันละเอียดของมนุษย์จะบีบคั้นไม่ได้ เช่น ความโลภ ความโกรธ ความหลง ที่มันบีบคั้น บีบคั้นไม่ได้ คือหมดเลย เดียวนี้เรียกว่า เราอยู่กันอย่างผาสุก แต่อย่างธรรมดา ไอ้กิเลสยังบีบคั้นได้ เวลาเจ็บไข้ขึ้นมาก็เป็นทุกข์ เวลาจะตายก็เป็นทุกข์ อันนี้เขาก็เรียกว่า ดีแล้วถูกแล้วสำหรับระดับทั่วไป แต่ถ้าระดับแท้จริงก็ไปไกลถึงว่าไม่รู้จักทุกข์ จะมีความเกิด ความแก่ ความเจ็บ ความตาย ก็ไม่รู้จักทุกข์ จะมีความวิบัติเปลี่ยนแปลง อะไรเลวร้ายที่สุดในโลก ก็ไม่มีความทุกข์

คนสมัยนี้อาจจะเห็นว่าเกินไปแล้ว เกิน
ไปแล้ว ตั้งใจแต่จะเห็นว่าเกินไปเสียแล้วก็อย่า
เอามันสิ แต่เดี๋ยวนี้มีมนุษย์ที่เขาค้นคว้าใน
ระดับพระศาสดา เขาเห็นว่านี่คือจุด จุดที่
ต้องการ คือเราจะอยู่ในโลกนี้ชนิดที่ไม่มี
ปัญหา ในชีวิตนี้มันจะเกิด จะแก่ จะเจ็บ จะ
ตาย จะเผชิญนั่นเผชิญนี้ พลัดพรากจากนั้น
จากนี้ ซึ่งเขาเป็นทุกข์กันนี้ เราไม่ต้องเป็นทุกข์
ไม่มีกิเลสอันไหนไสหัวให้ไปเสพกามารมณ์
ไม่มีกิเลสอันไหนทำให้โกรธชัง ไม่มีกิเลสอัน
ไหนทำให้มันค้นคว้าในความสงสัยไม่มีที่สิ้น
สุด นี้เรียกว่าหมดโลภะ โทสะ โมหะ หมด
ราคะ โทสะ โมหะ

ถ้าในอนาคตมนุษย์ไม่ต้องการ มันก็จะ
ไปโทษธรรมะไม่ได้ ธรรมะต้องมีอยู่อย่างนั้น

เมื่อมนุษย์ยังต้องการจะไปเสพกามารมณ์ก็ไป
สิ ก็ไม่มีใครว่า แต่รู้จักทำอย่าให้มันเกิดความ
ทุกข์ขึ้นมาเพราะกามารมณ์ก็ได้เหมือนกัน แต่
พระอริยเจ้าชั้นสูงสุดท่านไม่ประสงค์อย่างนั้น
เพราะไม่ประสงค์จะมีกิเลสไหนเสหัวไปหา
กามารมณ์ นี่เขาเรียกความหลุดพ้น วิมุตติ
หลุดพ้นมันคืออย่างนี้

ดังนั้นคุณไปใคร่ครวญดู จะเอาหรือไม่
เอาไอ้ธรรมะระดับนี้ หรือว่าจะเอาแต่เพียงรู้
ไว้ก็ได้ ไม่ต้องปฏิบัติ ไม่ต้องประพฤติ เอาแต่
เพียงว่าไม่ทุกข์เมื่ออยู่ในโลกที่เต็มไปด้วย
ปัญหา เต็มไปด้วยไอ้ความเลวร้ายอย่างในโลก
นี้ ก็อยู่ได้อย่างไม่เป็นทุกข์ ก็พอ ก็ได้เหมือน
กัน คือไม่ต้องหมดกิเลสนะ เพราะว่าไอ้หมด
กิเลสนะมันดีเกินไป สูงเกินไปสำหรับเรา นี่

คุณจะต้องแน่ใจกันเสียก่อนว่าจะเอากันระดับ
ไหน

ที่จริงมันก็เรื่องเดียวกัน ถ้ามันยังต้องมีความ
ทุกข์เพราะความเปลี่ยนแปลงในโลก มันก็อย่างนั้น
เพราะมันยังมีกิเลส เอาแต่เพียงว่าพอทนได้
พอใจแล้ว อย่างนี้ก็ตามใจ

เราพูดกัน เราพูดกันหมดเลย พูดกันว่า
ในพุทธศาสนามีอยู่เท่าไร พันทุกข์กันถึงขนาด
ไหน เรามาศึกษาเอามาพูดกันหมดเลย ดังนั้น
มันจะมีส่วนหนึ่งหรือบางส่วนที่มันไม่มีใคร
ต้องการ ไม่เข้าใจ แล้วก็หัวเราะเยาะ นั่นคุณ
พยายามศึกษา จับให้มันได้ว่ามันมี มันมี
ปัญหาอย่างไรสำหรับเรา หรือสำหรับมนุษย์
ทั้งหมด หรือสำหรับเราด้วย มันมีปัญหา
อย่างไร ถ้าไม่มีปัญหา ไม่มีปัญหาเป็นที่พอใจ

แล้วก็ ก็ไม่ต้อง ไม่ต้องมาศึกษาธรรมะให้มัน
เสียเวลา ป่วยการเปล่าๆ ถ้าไม่มีปัญหา ถ้ามี
ปัญหามันก็ต้องมีปัญหาจริงๆ อย่าให้เป็น
ปัญหาสมมติ เช่นว่า บวชตามธรรมเนียม
ประเพณีเพื่อเข้ามาศึกษาดูว่ามันจะเป็น
ประโยชน์ไหม นี่สมมติปัญหาสมมติ ก็ได้
เหมือนกันแต่ประโยชน์มันน้อย และมันยาก
ที่จะพบตัวของศาสนา นั้นถ้าจะให้มันจริงก็มี
ปัญหา ปัญหานั้นเป็นที่ชัดเจนแจ่มแจ้งแก่เรา
แล้วตั้งแต่ก่อนบวชจึงเข้ามาบวช มันมีปัญหา
ที่เราไม่ชอบ เกลียดชัง อยากจะทำลาย บวช
เข้ามาเพื่อศึกษาเพื่อทำลายปัญหาเหล่านั้น
เสีย ตรงนี้ก็อยากจะบอกแทรกออกไปหน่อย
ว่า ใ้ที่มีตัวจริงในความรู้สึกต้องมองเห็นและ
ทำลายเสีย อย่างนี้เขาไม่ใช่เรียกว่าปรัชญา

ต้องเรียกมันว่าวิทยาศาสตร์

ธรรมชาติที่ดับทุกข์ได้จริงต้องเป็นวิทยาศาสตร์ ถ้าเป็นปรัชญามันจะได้แต่ประมาณ คะเน คำนวน ไม่มีของจริงมีแต่สมมติฐาน สมมติฐานว่าเราเป็นทุกข์ ว่าเราคงจะเป็นทุกข์ หรือว่าอย่างนี้ต้องเรียกว่าเราเป็นทุกข์ มันมีสมมติฐานอย่างนี้ ถ้าตั้งต้นอย่างนี้แล้วหาทางคำนวนต่อไปว่าคงจะดับมันได้อย่างไร อย่างนั้นเป็นปรัชญาหมดแหละ ไม่เป็นพุทธศาสนา และจะไม่มีประโยชน์อะไรด้วย เอาไปทำเป็นปรัชญาเสีย ดังนั้นความทุกข์ของเราต้องไม่ใช่สมมติฐาน ไม่ใช่ที่เรียกว่า *hypothesis* ไม่ใช่ไอ้อันนั้น มันต้องมีความทุกข์ที่ปรากฏอยู่กับเรา ผิดเพาเราอยู่จริงๆ ตั้งแต่เราเล็กๆ มา เราไม่ค่อยรู้จักมัน แต่เรา

รู้สึกได้ว่ามันมี มันเคยมี และมันได้มีเรื่อยๆ มา จนกระทั่งวันนี้ มันมีความทุกข์อยู่จริง ไร้ความรู้สึกที่เป็นทุกข์อยู่จริงนี้ไม่ใช่สมมติ มันไม่ต้องสมมติ มันสมมติไม่ได้เพราะมันเป็นทุกข์อยู่จริง นี่เอาตัวจริง เอาเข้ามาวางลงแล้ว ก็ดู ดู ดู ไม่ต้องคำนวณ ไม่ต้องคำนวณ ดู ดู ด้วยปัญญา ดูด้วยตาสำหรับดู เห็นเหตุมัน อย่างนั้น เห็นทางดับมันอย่างนั้น แล้วก็ปฏิบัติ ดับได้จริง นี่เลยเป็นวิทยาศาสตร์

นั่นถ้าจะช่วยกันเผยแพร่ธรรมะต่อไปแก่ ชาวต่างประเทศละก็ พยายามบอกเขาให้ อธิบายให้เขาเห็นชัดว่าพุทธศาสนา หรือ ธรรมะในพุทธศาสนาที่แท้จริงแล้วมันเป็น ลักษณะวิทยาศาสตร์ มีวิธีการอย่าง วิทยาศาสตร์ จะต้องกระทำกับมันอย่าง

วิทยาศาสตร์ อย่าเอาไปทำให้เป็นปรัชญา
อย่างที่เขาชอบกันนัก แล้วทำเป็นปรัชญา
เพื่อเจ้อไปเลย เพราะฉะนั้นหนังสือที่ชื่อว่า
พุทธปรัชญามันจึงมีมาก ฝรั่งเศสเขียนมาก ชาว
อินเดียก็เขียนมาก แล้วไม่สำเร็จประโยชน์ ดู
เหอะมันจะไม่สำเร็จประโยชน์ถ้าเอาไปทำใน
รูปของปรัชญา มันดับทุกข์ไม่ได้ ถ้ามันให้ทำ
ไปอย่างสมมติฐาน แล้วก็คำนี้ คำนวน
อนุมานกันเรื่อยไป แล้วยุติลงว่าอย่างนั้นด้วย
ความพอใจ มันก็ดับทุกข์ไม่ได้

เพราะฉะนั้นเราจะต้องรู้เห็นว่ามันเป็น
วิทยาศาสตร์ ถ้าเรามีโอกาสจะพูดกับชาวต่าง
ประเทศหรือเพื่อนร่วมโลกที่มันจะอยากจะรู้
พุทธศาสนาก็บอกเขาไปเลยได้ เพราะเดี๋ยว
นี้เขาชอบปรัชญากันนัก และถ้าคุณเรียนมา

แบบนั้น คุณก็ต้องรู้จักพุทธศาสนาแต่ในแง่
ปรัชญาเหมือนกัน พูดได้ ใจธรรมะทั้งหมดเอา
ไปพูดให้เป็นปรัชญาได้สำหรับคนที่ยังไม่... ไม่
เห็นธรรมะยังไม่รู้จักธรรมะ มันก็ต้องพูดอย่าง
ปรัชญากันไปก่อนนะ เช่นเราเรียนธรรมะนี้
เรียนในรูปปรัชญากันไปก่อน เพราะเราไม่รู้
จะเรียนอย่างไร ต่อเมื่อเราไปถึงตัวจริงมันเข้า
จับตัวความทุกข์ได้จริง เอามาฆ่าแหละ
ทำลายไปได้ นี่มันจะเป็นวิทยาศาสตร์ขึ้นมา
เพราะฉะนั้นถ้าจะเอาประโยชน์กันเดี๋ยวนี้ละ
ก็รีบจับตัวความทุกข์นั้นให้ได้ มันปรากฏ
ตั้งแต่เราเกิดมา ตั้งแต่เด็กจำความได้มา แต่
เราก็ไม่สนใจที่จะรู้มัน ก็ปล่อยมาตามธรรมดา
ธรรมดาที่ไม่ได้สนใจที่จะรู้ทุกข์ รู้เหตุให้เกิด
ทุกข์ รู้ความดับทุกข์ มันไม่มีความรู้ณะ แต่

เดี๋ยวนี้เมื่อเราอยากจะรู้ขึ้นมา เราก็ไปกวาด
มาดูได้ จนกระทั่งวันนี้มันมีความทุกข์
อย่างไร

จะเห็นได้ว่ามัน มันควรจะศึกษาจน
ปฏิบัติได้ จนทำลายมันหมดได้ แล้วมันจะมี
ประโยชน์อย่างยิ่งแล้วก็เอาสิ ถ้าต้องการจะ
ดับทุกข์ให้ได้ต้องทำกับมันอย่างนี้ ไม่ใช่เรียน
ท่องจำ อย่างท่องจำ แล้วก็ไม่ใช่เรียนอย่าง
คำนวณ อย่างเรียนปรัชญาก็ไม่ใช่อย่างนั้น
ต้องเรียนเหมือนกับว่ามนุษย์รู้จักทำอะไรใน
ทางวัตถุ ในทางวัตถุเรารู้จักทำอะไรบ้างจน
เกิดมีอะไรขึ้นมาเยอะแยะ ซึ่งในทางจิตใจใน
ทางนามธรรมก็เหมือนกัน เราจะต้องรู้จักทำ
อะไรให้มันปรากฏออกมา ให้มีค่ามาก เป็นวิธี
จะมีชีวิตอยู่อย่างดีที่สุด อย่างที่ไม่มี ความทุกข์

หรือเป็นทุกข์ได้ยาก คือมีชีวิตอยู่ในจิตใจที่
เกลียดจากกิเลส เกลียดจากความทุกข์อยู่
ตลอดเวลา จะเรียกว่าปกติก็ถูกเหมือนกัน เรา
จะมีชีวิตอยู่ด้วยจิตที่ปกติ จะวิปริต
เปลี่ยนแปลงอย่างไรก็ได้ คือมันไม่เป็นทุกข์
ก็เท่านั้นเอง

บางทีก็ใช้คำว่าอิสระ (*free*) ที่สุด จะมี
ชีวิตอยู่ด้วยจิตที่อิสระที่สุด มันก็ได้เหมือนกัน
ความหมายมันเดียวกันแม้แต่คำพูดจะคนละ
อย่าง จิตที่ปกติที่สุดก็คือจิตที่อิสระที่สุดถ้าไม่
อิสระมันปกติไม่ได้ ถูกกระทบกระทั่งด้วยโลก
ะ โทสะ โมหะเรื่อยไป นั่นเราก็ไม่มีจิตที่ปกติ
และเราก็ไม่มีจิตที่อิสระ และเราก็ต้องเป็น
ทุกข์แหวะ หรือแม้ว่าเราจะทำการทำงานถ้า
จิตของเราไม่เป็นอิสระ ไม่ปกติ ใ้การงานนั้น

ไม่มีทางที่จะดีได้ คุณทำงานเป็นอะไรกัน ให้อาชีพ มีอาชีพอะไรทำการทำงานอะไร ถ้าคุณได้ทำมันด้วยจิตที่ปกติหรือจิตที่อิสระจะทำได้ดีมาก งานนั้นจะมีผลดีมาก แล้วสนุกและเป็นสุขด้วยในการทำงานนั่นเอง นึกถึงเรื่องนี้ ถ้ามองเห็นเรื่องนี้และพยายามจะได้เรื่องนี้ จะถูกตัวพุทธศาสนา เป็นในลักษณะธรรมะที่ดับทุกข์ได้จริง และถ้าเราบวชเข้ามาเพื่อที่จะแสวงหาอันนี้ พบอันนี้ เอาไปใช้เป็นประโยชน์ให้ได้มันก็จะคุ้มค่า คุ้มค่าที่มาบวชไม่ได้เสียว่าเพื่อลองดูหรืออะไร

จงตั้งต้นรู้จักไอ้ตัวปัญหาเสียก่อน ให้มีปัญหาเสียก่อนว่าเรามีความทุกข์อยู่อย่างไร ไม่ใช่ทุกข์เจ็บปวด เหมือนกับถูกแทง ถูกขบกัด ไม่ใช่ที่มีความทุกข์ที่ทรมาณใจ รบกวนใจ

เรียกว่าเป็นปัญหาในชีวิตอย่างไร สนใจให้มาก
เก็บมาคิดให้หมด ถ้าไม่ชอบต้องการจะแก้จะ
ทำลายมันนี่จึงจะศึกษาธรรมะ ถ้าชอบอยู่
อย่างนั้นก็ไม่ต้องแล้ว ไปอยู่ด้วยกับปัญหา อยู่
ด้วยชีวิตชนิดนั้นก็ไม่ได้ไม่มีใครว่า แต่น่ากลัวว่า
จะเป็นโรคประสาทโรคจิตเข้าวันหนึ่งแน่ ถ้า
อยู่ด้วยความทรมาน ถ้าเราทำอะไรให้มันลง
รูปไม่ได้มันก็อยู่ในลักษณะที่ต่อสู้อยู่ เครียด
กดดัน ทรมาน ไม่เท่าไรก็ต้องเป็นโรคประสาท
หรือยิ่งกว่าโรคประสาท ให้มองเห็นให้ชัดไป
ก่อนนะว่าเราจะต้องการอะไร เราทำมันทำไม
เราจะได้อะไร ใ้ศึกษาธรรมะนี้ไม่บวชก็ศึกษา
ได้ แต่ว่าบวชมันสะดวกกว่า คุณอย่าพูดให้
ผิดๆ เหมือนกับที่เขาพูดกันผิดๆ ว่าต้องบวช
ต้องบวช มันพูดตามความคาดคะเนความเดา

อะไรของมัน บวชมันสะดวกนะนั่น มันสะดวกกว่า ง่ายกว่า เร็วกว่า แต่ไม่บวชก็ทำได้และต้องทำเหมือนกัน ถึงคนที่ไม่บวชมันก็ต้องทำการศึกษารู้จากธรรมะนี่เหมือนกัน มันก็ทำได้ด้วยความยากลำบาก ก็อยู่ที่บ้านที่เรื่อนมันมีอะไรบวชมาก ดังนั้นถ้าออกบวชแม้สักระยะหนึ่งมันก็ทำได้ง่ายกว่าศึกษาหรือปฏิบัติ

ไปอ่านเรื่องในพระบาลีที่ว่าคนรู้สึกอย่างไรจึงได้ออกบวช พระพุทธเจ้าเองก็ดี คนบางคนที่เป็นสาวกก็ดี มันก็จะมองเห็นอย่างนี้ทั้งนั้น มองเห็นว่าไอ้หลักการอันนี้ที่จะปฏิบัติให้ถูกต้องนั้นให้สมบูรณ์ก็ใช้อุปมาเหมือนสังข์ที่ขัดดีแล้ว หอยสังข์ที่ขัดสวยแล้วแล้วทำกันเต็มที่ ทำที่บ้านเรื่อนไม่ได้ ฉะนั้น

เราต้องบวช เราต้องบวช แล้วมันจึงออกบวช
เพื่อจะปฏิบัติตามหลักการนี้ให้ครบถ้วน
สมบูรณ์ เขาจึงบวช ที่เรามันไม่ถึงขนาดนั้น
เพราะว่าเรายังมีแผนการที่จะสึก เราก็ถือเอา
ว่าเข้ามาหาโอกาสศึกษาให้ดีที่สุด ให้ได้มาก
ที่สุด ได้เร็วที่สุด บางอย่างมันก็จะยังคงอยู่ ยัง
คงอยู่เต็ม แต่บางอย่างเมื่อสึกกลับออกไปเป็น
ฆราวาสมันจะต้องลดลงบ้าง คือเหมือนกับมัน
จะถอยหลังลงบ้าง แต่ก็ยังมีประโยชน์ได้คำ
ประกันในฆราวาสคนนั้นให้มีความทุกข์น้อย
ให้มีความทุกข์น้อย นี่มันจะหวังได้ก็อย่างนี้
แหละสำหรับผู้ที่เป็นบวชชั่วคราว

ถ้าต้องการจะศึกษาและปฏิบัติธรรมะให้
ดีให้จริงให้เร็วให้เต็มที่สักระยะหนึ่งก็คือบวช
ถ้าไม่สึกก็ไม่มีปัญหาที่ไปต่อไป ถ้าสึกมันก็จะ

ต้องมีอะไรเหลืออยู่มาก ถ้าเรารู้จักเข้าใจเต็มที่
ที่ รู้จักเต็มที่ ควบคุมมันได้เต็มที่ ก็สามารถจะ
เอาธรรมะนี้ไปใช้เป็นประโยชน์เมื่อสีกแล้วได้
มากทีเดียว

นี่ผมพูดเหมือนกับว่ามันเป็นเรื่องนำ เป็น
คำนำ เป็นเรื่องนำว่ามันจะเกี่ยวข้องกับ
ธรรมะกันในลักษณะอย่างไร เป็นเรื่องต่างๆ ไป
ทีก่อน แล้วต่อไปใครคนไหน มีปัญหาเฉพาะ
อย่างไรก็ค่อยว่ากันไปให้มันตรงเรื่อง ตัวโดย
ทั่วไปมันเป็นเป็นอย่างนี้ คุณไปมองให้เห็นเสีย
ก่อน เพราะมันต้องดับทุกข์ที่มีอยู่จริง ของมี
อยู่จริง จัดการลงไปจริงๆ อย่างนี้มันเป็น
ระบบวิทยาศาสตร์ ของไม่มีอยู่จริงสมมติขึ้น
มาสำหรับคิดนึกคำนวณอย่างนี้เป็นปรัชญา
ดังนั้นใครจะดับทุกข์จริงหรือจะศึกษาเพียง

ปรัชญาก็ได้ไม่มีใครว่า

แต่ฝรั่งหรือนักศึกษาศสมัยปัจจุบันนี้เขาศึกษามันอย่างปรัชญา แล้วก็เอาไปเปรียบเทียบกันยุ่งไปหมด ปรัชญาเก่า ปรัชญาใหม่ ปรัชญากรีก ปรัชญาสายนั้นสายนี้ เพื่อจะเทียบกันให้มันยุ่งไปหมดให้มันเสียเวลา แล้วก็ดับทุกข์ไม่ได้ เพียงแต่พูดได้มากสอนอย่างมีเกียรติได้ โลกสมัยปัจจุบันนี้มันไปมาปรัชญามันก็รู้อะไรสำหรับพูด ก็ดับทุกข์ไม่ได้ ดังนั้นโลกสมัยปัจจุบันนี้จึงมีความทุกข์มากขึ้น มนุษย์แต่ละคนควบคุมตัวเองก็ไม่ได้ ดังนั้นความทุกข์ก็ต้องมากขึ้น ถ้ามันยังมีปัญหาอย่างอื่นอีกที่ทำให้มันมันยากลำบากขึ้น นั่นคือความก้าวหน้าทางวัตถุ มันแรงเหลือเกิน ความเจริญก้าวหน้าทางวัตถุช่วยให้ไปเอากับ

มัน เรื่องสวย เรื่องสะดวก เรื่องอร่อย เรื่อง
อะไรกำหนดไปมากมายหลายอย่าง ความ
ก้าวหน้าทางวัตถุ อันนี้ก็เป็นปัญหาอันหนึ่ง
เพิ่มในมนุษย์ มีปัญหามากขึ้นและก็แก้ไขมัน
ได้ยากขึ้น

ที่อยู่อย่างมาตรฐานปัจจุบันนี้มันก็มาก
เรื่องมันก็มาก มันก็ต้องใช้เงินมาก ต้องมีบ้าน
อย่างนั้นอย่างนี้ มีรถยนต์อย่างนั้นอย่างนี้ มี
เครื่องใช้ไม้สอยอย่างนั้นอย่างนี้ มีอะไรอีก
มากมายหลายอย่าง มันก็ต้องมีปัญหามากขึ้น
ต้องลำบากมากขึ้น ไม่เหมือนกับสมัยก่อนที่
เขามีสิ่งจำเป็น ถ้าจำกัดจำเป็น เพราะฉะนั้น
การศึกษาธรรมะในยุคปัจจุบันนี้ มันก็ต้อง
ศึกษามากกว่ายุคโน้น เป็นเพราะมันมีปัญหา
มาก ใ้ยุคเรามันมีปัญหามาก มีของมายั่ว มา

ดึงให้พลัดตกลงไปในความทุกข์มันมาก นั่นก็
เพราะว่ามันมีไม่พอ เพราะมันมีธรรมะไม่พอ
กับความก้าวหน้าทางวัตถุในโลกปัจจุบัน
ธรรมะมีไม่พอ คือมนุษย์ไม่สนใจมีไม่พอ โลก
ปัจจุบันนี้จึงเต็มไปด้วยปัญหายุ่งยากลำบาก

ไอ้ที่พวกที่ก้าวหน้าโดยเฉพาะพวกฝรั่ง
มันก้าวหน้าจนไม่รู้ว่าจะก้าวหน้าไปไหน ไอ้
ทางวัตถุนี้มันยังทำให้ก้าวหน้าได้อีกมาก แต่
แล้วมันก็ไม่รู้ว่าจะก้าวหน้าไปที่ไหนเพื่อ
ประโยชน์อะไร จะประดิษฐ์นั่นประดิษฐ์นี่
ประดิษฐ์โน่นขึ้นมาเรื่อย แล้วมันก็ไม่รู้ว่าจะ
ไปไหน จะเพื่ออะไร ในที่สุดมันก็เพื่อไอ้ของ
ปัจจุบันเพื่อเอร็ดอรร้อย สนุกสนาน เท่านั้นเอง
ที่มันให้มันแปลกออกไปก็มันมีเท่านั้น ถ้ามว่า
จะทำไปทำไม มันก็ตอบไม่ถูก ต้องใช้ให้ไป

ถามคอมพิวเตอร์ให้คอมพิวเตอร์ช่วยคิดแล้ว
ก็ว่าบ้ากันเท่าไรแล้ว จะทำไปทำไมไอ้เหล่านี้
ที่ยุ่งยากลำบากหมดเปลืองทำลายโลก
ทำลายทรัพยากรในโลก ที่ว่าน้ำมันในโลกนี้
จะหมดไปอย่างไร จะมีปัญหาล่วงหน้าจะใช้
อะไรแทนน้ำมัน น้ำมันมันถูกขุดขึ้นมาใช้เพื่อ
ความคิดของมนุษย์ที่ก้าวหน้าทางวัตถุมาก
เกินจำเป็น ถ้ามันหมดต้องคิดอื่นอีก หมดคิด
อื่นอีก ก็แปลว่ายุ่งไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อไปทำให้
มันเกินกว่าที่มันควรจะทำ ดังนั้นคำว่าพอดี
คำว่าพอดี คือธรรมะ คือพระธรรม

อย่างในพุทธศาสนาก็เห็นได้ชัดว่า
มัชฌิมาปฏิปทา คือตัวพุทธศาสนา ถ้าเกินไป
เป็นกามสุขัลลิกานุโยค ถ้าขาดไปเป็นอัตตกิ
ลมถานุโยค ไม่พอดี ดังนั้นเราอย่าไปเข้า

มาตรฐานหรือแพชชั่น ให้อั้วพวกเกิณจะล่ำบัก
ระวังให้อั้วอยู่พอดี มีครอบคร้วที่มีการเป็นอยู่ที
พอดีและถูกต้องตามกฎของธรรมาชาติ มันก็
จะไม่มีปัญหา นีก็ปัญหาที่มนุษย์สร้างขึ้ันมาก
ต้องแก้ได้ แก้ให้ได้ ส่วนปัญหาธรรมาชาติ เช่น
เกิด แก่ เจ็บ ตาย หรือความวิบัติตาม
ธรรมาชาติอะไรนั้ก็เป็นเรื่องธรรมาชาติสร้าง
ขึ้ันมา เราก็ต้องแก้ได้ คุณอาจจะฟังไม่ถูกก็ได้
เราจะอยู่เหนือความเกิด แก่ เจ็บ ตาย ได้
อย่างไร คุณอาจจะฟังไม่ถูกก็ได้ และนั้จะไม่
เข้าใจพุทธศาสนา คือว่าเราอยู่เหนือปัญหา
ของการเกิด แก่ เจ็บ ตาย มันจะเกิด แก่ เจ็บ
ตาย ก็เกิด แก่ เจ็บ ตายไปสิแต่มันไม่ทำอะไร
ให้เป็นทุกขั้ได้ เราอยู่เหนือปัญหาของการเกิด
แก่ เจ็บ ตาย อย่างนี้เขาเรียกว่าอยู่เหนือความ

ตาย เหนือความเจ็บ ธรรมะทำให้อยู่เหนือ
ความเกิด แก่ เจ็บ ตาย ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ
ไม่ตาย คำพูดมันพูดอย่างนั้น

คนอาจจะฟังผิดว่าไปอยู่ที่ไหนอย่างมี
ชีวิตแล้วไม่ต้องเกิด แก่ เจ็บ ตาย อย่างนั้นนะ
มันลึบ ไปไกลลึบแล้ว เป็นความเข้าใจผิดกัน
ลึบแล้ว อยู่ที่นี้ทั้งที่ร่างกายมันเกิด แก่ เจ็บ
ตาย แต่ว่าจิตใจมันไม่มีปัญหา มันอยู่เหนือ
ปัญหา ความตายไม่ทำอะไรให้เราเป็นทุกข์
ความเจ็บไม่ทำอะไรให้เราเป็นทุกข์ ความแก่
ไม่ทำให้เราเป็นทุกข์ ก็อยู่เหนือ เหนือเกิด
เหนือแก่ เหนือเจ็บ เหนือตาย ถ้าอะไรยังทำให้
เราเป็นทุกข์ได้อยู่ ก็แปลว่าเราไม่ได้อยู่เหนือ
นั้นนะ ฉะนั้นไปดูให้ดีๆ อะไรมันทำให้เป็น
ทุกข์ ต้องอยู่เหนือมันให้ได้ ใต้ธรรมะมีครบ

สำหรับอยู่เหนือปัญหาทุกอย่าง มันอยู่แต่ว่า
เรานี้จะพบธรรมะนั้นหรือไม่ จะศึกษาพบ
ธรรมะนั้นหรือไม่ เข้าถึงธรรมะนั้นได้หรือไม่
สำหรับจิตใจที่อยู่เหนือปัญหาทั้งหมด เรียกว่า
จิตใจปกติก็ได้ จิตใจอิสระก็ได้ แล้วก็มีความสุข
นอกจากจะเป็นสุขแล้วมันจะทำอะไรได้ดีด้วย
มันจะทำการทำงานอะไรได้ดีด้วย เตรียมมี
จิตใจชนิดนี้กันจะถูกเรื่อง จิตใจที่ไม่เป็นทุกข์
จิตใจที่ทำอะไรก็ทำได้ดี ที่เราเคยเป็นทุกข์
อย่ามีอีกเลย

เราทำงานที่ออฟฟิศ ราชการก็ดี บริษัท
ก็ดี อะไรก็ดี ที่มันเคยเกิดเป็นความทุกข์ร้อน
ขึ้นมาอย่างนั้นอย่าให้มันเกิดได้ ถ้ามันเกิด
ขึ้นมาก็อย่าเป็นทุกข์ แล้วแก้ไขมันให้ลุล่วงไป
ด้วยดี ด้วยจิตที่ปกติและอิสระนี้ นี้เรียกว่าไม่

เป็นทุกข์ พอละ ที่นี้จะคิดจะนึกจะตัดสินใจ
อะไรจะทำอะไรต่อไปก็ทำได้ดีที่สุดด้วยจิต
ชนิดนี้ เป็นสุขเพิ่มขึ้นอีกเท่าตัว เมื่อมีจิตใจ
เป็นสุข นี้ก็เป็นสุข ที่ไปทำงานอะไรก็ดีเป็นที่
พอใจ มันเป็นสุขในส่วนนั้นเพิ่มขึ้นอีกส่วน
หนึ่ง แล้วก็เลยเป็นสุขได้โดยไม่ต้องไปอาศัย
กามารมณ์หรือไปอาศัยเครื่องกระตุ้น เครื่อง
ประเล้าประโลมอย่างโลกๆ มันก็จะไม่ต้องใช้
เงินเป็นค่าประเล้าประโลมทางโลกๆ

เดี๋ยวนี้คนส่วนมากเงินเดือนไม่พอใช้
เพราะต้องไปใช้จ่ายในเรื่องประเล้าประโลม
จิตใจของตัวเองของครอบครัวมากจนเงินเดือนไม่
พอใช้ นี่พวกกรรมกรมันก็จะอยากจะทำเหมือน
พวกเจ้ารวยมันก็ดิ้นรนกันใหญ่ พวกอันธพาล
ที่ยากจนมันก็จะทำเหมือนคนเจ้ารวยมันก็เลย

ต้องทำอาชญากรรม ข่มขืน ข่มขืนแล้วฆ่าหรือ
อะไรก็ไปตามเรื่องของมันเพื่อจะได้มาซึ่งไอ้สิ่ง
เหล่านั้นซึ่งไม่อยู่ในฐานะที่ควรได้ เพราะมัน
ไม่รู้จักรักรณะ อันธพาลทั้งหลายไม่รู้จักรักรณะ
เลยแม้แต่ชนิดเดียว ดังนั้นเมื่ออยากเมื่อ
ต้องการแล้วก็เอามันด้วยกำลังด้วยกิเลส ด้วย
กำลังของตัวเอง ถ้าคนชนิดนี้มีมากขึ้นในบ้านใน
เมืองแล้วจะทำอย่างไร คุณลองคิดดูละกัน ถ้า
อันธพาลมันชุมเหมือนกับบุงในกรุงเทพฯ แล้ว
มันจะอยู่กันได้อย่างไร

นี่ธรรมชาติมันจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับมนุษย์
แต่มนุษย์ก็ไม่ว่าง และก็ไม่ให้โอกาสแก่
ธรรมชาติที่จะมาคุ้มครอง เมื่อมนุษย์ไม่มีธรรมะ
ธรรมะก็ไม่มีมาคุ้มครองเหมือนกัน ให้ธรรมะ
คุ้มครองเฉยๆ มันจะมาได้อย่างไร จะมานั่ง

อ่อนวอนกันอยู่ก็ไม่ได้มันต้องทำ อย่างน้อยก็
ต้องทำเพื่อเราคนหนึ่ง ถ้าทำเพื่อผู้อื่นได้ด้วย
ก็ยิ่งดียิ่งวิเศษ เพราะเราอยู่คนเดียวไม่ได้แน่
เราจะดีไปคนเดียวไม่ได้ เราจะสุขอยู่คนเดียว
คงไม่ได้ มันต้องมีคนรอบกวน ก็แก้ปัญหามัน
เสียให้มันได้รับประโยชน์ต่างๆ ไปหมด ก็ไม่มี
ใครที่จะต้องจำเป็นที่จะไปรบกวนใคร มี
ธรรมะแล้วจะมีความสุขในการมีชีวิตในการ
งานนั่นเอง ไม่ต้องหาเหยื่อของกิเลสมาประ
เล้าประโลมใจ เดียวนี้มันมุ่งแต่จะหาเหยื่อ
ของกิเลสมาประเล้าประโลมใจ จึงเกิดความ
ก้าวหน้าทางวัตถุ เหมือนกับวิ่งไม่ทันกัน
มนุษย์ไปหลงสิ่งประเล้าประโลมใจมากเกินไป
ถูกที่ควรมันก็สร้างปัญหาขึ้นมาสำหรับเป็น
ทุกข์ ที่คิดจะเป็นเจ้าโลกกันก็เพื่อจะได้โอกาส

กอบโกยสิ่งประเล้าประโลมใจทั้งโลก

สรุปความว่ามนุษย์ต้อง ต้อง ต้อง ต้อง
ทำตัวให้เป็นมนุษย์ ไม่อย่างนั้นจะเป็นสัตว์
เดรัจฉานหรือเลวกว่าสัตว์เดรัจฉาน สัตว์
เดรัจฉานไม่เป็นทุกข์ไม่มีความทุกข์ แล้ว
มนุษย์มามีความทุกข์อยู่นี้มันจะเป็นอย่างไร
คุณลองคิดดู นี่เรียกว่าธรรมะพื้นฐานธรรมะ
เบื้องต้นมันก็ไม่มี สัตว์เดรัจฉานมันหยุดการ
คิดสติปัญญา วิวัฒนาการอะไรมันหยุดอยู่แค่นั้น
มันก็ไม่มีปัญหามันก็นอนหลับสบาย หิว
ก็กิน หากิน หากิน แล้วก็พักผ่อน มีก็ปัญหา
สับสนรู้เดียวเดียวปัญหาการมณเฑาะไม่มี

คุณมองให้เห็นด้วยว่าไอ้ปัญหาทาง
การมณเฑาะไม่มีแก่สัตว์เดรัจฉาน มีแต่ทาง
สับสนรู้ชั่วขณะ ไม่กี่วัน ปีหนึ่งไม่กี่วัน ปัญหา

ทางสืบพันธุ์ เป็นบ้า คล้ายๆ กับเป็นบ้าไปพัก
มันก็เรื่องธรรมชาติ เรื่องอวัยวะภายใน เรื่อง
ต่อมเรื่องอะไร ปัญหาทางกามารมณ์ที่มานอน
กกกอดกันตลอดคืนทั้งเดือนทั้งปีมันไม่มีแก
สัตว์เดรัจฉาน มันมีแต่มนุษย์ นี่บาปของ
มนุษย์

นี่มนุษย์มันก็ต้องมีปัญหาที่ทำให้นอนไม่
หลับ ที่ต้องต่อสู้ดิ้นรนจนเป็นปวดหัว จนเป็น
โรคประสาท จนเป็นโรคจิต สัตว์เดรัจฉานไม่มี
เราต้องไม่เป็นอย่างนั้นสิมันถึงจะเรียกว่าดี
กว่าสัตว์เดรัจฉาน เราต้องรู้จักทำอย่าให้นอน
ไม่หลับ หรือเป็นโรคประสาท หรือเป็นโรคจิต
หรือเป็นโรคอะไรที่มันเนื่องมาจากไอ้สิ่ง
เดียวกันนี้ ก็คือความไม่มีธรรมะ ชื่อนี้เอาให้
ได้เสียก่อนอย่าให้แพ้แก่สัตว์เดรัจฉาน

ที่เมื่อได้แล้วเราก็ทำประโยชน์ต่อไป
ประโยชน์ตนเองก็สูงขึ้นไป ประโยชน์แก่เพื่อน
มนุษย์ก็สูงขึ้นไป ตอนนี้เราชนะสัตว์เดรัจฉาน
ซึ่งสัตว์เดรัจฉานจะตามมาไม่ทัน ตามมาไม่ถึง
มนุษย์ก็ดีกว่าสัตว์เดรัจฉานมากมาย แต่ถ้าไ้
มนุษย์มันไม่มีธรรมะไปนอนปวดหัวเป็น
โรคประสาท เป็นโรคจิตอยู่มันก็เร็วกว่าสัตว์
เดรัจฉานซึ่งมันไม่เป็น มันไม่เป็น ปัญหาเรื่อง
ความก้าวหน้าทางวัตถุมันไม่มีแก่สัตว์
เดรัจฉาน มันยังเหมือนเดิม ไ้เราต้องมีเสีย
อย่างนั้น มีผ้าอย่างนี้ มีกินอย่างนั้น มีรถอย่าง
นี้ มีบ้านอย่างนี้ อย่างนี้มันเพิ่มขึ้นแต่คน

ที่นี้มันก็มีปัญหาที่สองที่สามงอกงามออก
ไป คือว่าต้องโกงกันบ้าง คดโกงกันบ้าง ต้อง
เอาเปรียบกันบ้าง ต้องทำสงครามกันบ้าง ซึ่ง

สัตว์เดรัจฉานมันไม่ต้องทำ ทีนี้เรามันอยากได้
สัตว์เดรัจฉานมันไม่ต้องการขนาดนั้นมันไม่ทำ
อะไรได้ ไม่มีโอกาสที่จะคดโกงหรือคอร์รัปชัน
หรืออะไรได้ มนุษย์จะเต็มไปด้วยคอร์รัปชัน
จนเขาพูดกันเดี๋ยวนี้ว่าเศร้ามาก ไอ้คอร์รัปชัน
นี่เต็มไปด้วยในวงการตำรวจ เดี่ยวนี้คอร์รัปชันนี้
เขยิบขึ้นไปถึงวงการผู้พิพากษาตุลาการ คิดดู
ในที่สุดมันจะไม่มีที่พึ่ง มันขาดธรรมะ

ทำไมจึงคอร์รัปชันเพราะมันต้องการเกิน
กว่าที่จำเป็นหรือว่าควบคุมจิตไม่ได้ ในเรื่อง
มันมีอย่างนี้คุณเอาไม่เอาก็สุดแท้ผมก็พูดไม่
ถูก ไอ้ธรรมะมันมีอย่างนี้ ไอ้เรื่องมันก็มีอย่าง
นี้ จะเอาหรือไม่เอากันก็สุดแท้ แต่อย่างอื่นมัน
ไม่มีนี่มันก็พูดไปไม่ได้ด้วยพูดไม่เป็นอย่าง
ธรรมะ รู้ธรรมะ ปฏิบัติธรรมะ ก็แก้ปัญหาของ

ธรรมชาติที่มันเกิดอยู่กับมนุษย์ผู้ไม่มีธรรมะ คนที่ไม่มีธรรมะมีปัญหาตลอดเวลาเหมือนกับ ตกนรกทั้งเป็น ถ้ามีธรรมะมันก็ยกขึ้นมาจาก นรกได้ เป็นมนุษย์ที่อยู่เหนือปัญหา มันมีเท่า นี้มันไม่มีอะไรง่ายมากกว่านี้

ลองคิดดูเองคำนวณดูเอง ไหนๆ ก็บวช เข้ามาแล้ว ใครใช้ให้คุณบวชหรือว่าคุณสมัคร ใจบวชเอง จะมาเอาอะไร ต้องการอะไรนี้ไป คิดดูให้มันตรงกับเรื่อง ให้มันได้พอสมควรกัน ก็จะไม่เสีย เสียเที่ยวที่ว่าได้บวชเข้ามา ต้องได้ อะไรกลับออกไปคุ้มค่า จะเป็นมนุษย์ที่ดีกว่า ที่มีความทุกข์น้อยกว่า หรือไม่รู้จักความทุกข์ ได้ก็ยิ่งดี แต่ว่าไม่ใช่สิ้นกิเลสนะ เป็นคนมีกิเลส นะแต่ว่ามีความทุกข์น้อยกว่า เพราะเรามัน ควบคุมกิเลสได้มากกว่า รู้จักป้องกันไม่ให้เกิด

กิเลสได้มากกว่า แต่ทำไมใช้ว่าจะสิ้นกิเลส

ตั้งนั้นไปศึกษาเรื่องป้องกันไม่ให้เกิดกิเลสนั้นแหละให้มากมายเข้าไว้ ระวางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ อย่างไร ป้องกันไม่ให้เกิดกิเลสได้อย่างไร อันนี้ศึกษาให้มากๆ เข้าไว้ มันจะมีประโยชน์ เมื่อสึกออกไปหรือว่าในอนาคตต่อไปจนกระทั่งแก่เฒ่าเข้าโลงทีเดียว เหมือนกับควบคุมกิเลส เมื่อคนอื่นเป็นทุกข์ เราไม่เป็นทุกข์ พระพุทธเจ้าท่านแนะหรือท่านสอนให้มีมาตรฐานกันอย่างนี้ ให้วางมาตรฐานอย่างนี้ เมื่อคนอื่นเป็นทุกข์เราไม่เป็นทุกข์ เราไม่รู้จักความทุกข์แหละดี เราไม่ได้เกิดมาเพื่อเป็นทุกข์ ตั้งนั้นทำอย่างไรจึงจะไม่เป็นทุกข์ ก็ศึกษาให้พอ มิฉะนั้นเราจะเป็นทุกข์มากกว่าสัตว์เดรัจฉาน มันน่าอาย

ทั้งหมดนี้เป็นความจริงของธรรมชาติ ไม่ใช่พระพุทธเจ้าท่านบัญญัติให้สิ่งต่างๆ เป็นไปตามที่ท่านบัญญัติมันเป็นไปไม่ได้ มันเป็นตามธรรมชาติ เป็นกฎของธรรมชาติ ท่านตรัสรู้ รู้ก็คือรู้เรื่องนี้ เรียกว่าตรัสรู้ แล้วเอามาบอกมาสอน เกิดทุกข์อย่างนั้น ไม่เกิดทุกข์อย่างนั้น เป็นตามกฎของธรรมชาติอย่างนั้น ท่านค้นพบและสำเร็จปฏิบัติได้สำเร็จแล้วเอามาสอน เราก็เป็นสาวกของท่านก็ทำไป อย่าให้ต้องเป็นทุกข์เหมือนที่ท่านเคยทำมาแล้ว ถ้ายังมีชีวิตอยู่แล้วก็ไม่ให้มันเป็นทุกข์สักพอแล้ว ไม่ต้องรับผิดชอบไปถึงตอนตายแล้ว เพราะมันแน่นอนเหลือเกิน ถ้าว่าที่นี่ทำให้ไม่เป็นทุกข์ได้เลย ตายแล้วมันก็ไม่เป็นทุกข์ได้ จะมีชาติหน้า ชาติใหม่ ชาติหลัง มันก็ไม่เป็น

ทุกข์ ทำถูกต้องที่ชาตินี้โดยไม่ต้องเป็นทุกข์
มันก็ไม่มีชาติไหนที่เป็นทุกข์

เรียนเรื่องชีวิตตามธรรมชาติ ของ
ธรรมชาติ โดยธรรมชาติ เพื่อธรรมชาติ กิเลส
ก็เกิดขึ้นในชีวิตตามวิธีทางธรรมชาติ ตามกฎ
ของธรรมชาติ ก็มันก็เป็นธรรมชาติ ที่นี้จิตของ
คนนี้ก็สัมผัสไ้ความทุกข์จนเกลียด จนเบื่อ ก็
ไปหาวิธีดำรงจิตกันเสียใหม่ ทำกันเสียใหม่
ปรับปรุงกันเสียใหม่ อย่าให้ต้องเป็นทุกข์ นี่
เรื่องของพระพุทธเจ้าที่ตรัสรู้ก็มีอย่างนี้ เป็น
มนุษย์ที่พบความลับของธรรมชาติตั้งไว้อย่าง
นี้ ดำรงไว้อย่างนี้ ทำอยู่อย่างนี้ ไม่เป็นทุกข์
ต่อไปมนุษย์อาจจะยอมรับเพียงว่าเป็นความ
จริงของธรรมชาติ เป็นสัจจะของธรรมชาติ จะ
ไม่เรียกว่าศาสนานี้ศาสนานี้ตามชื่อคนพบ

ตามชื่อคนค้นพบอีกต่อไป มันเอาไว้มันอยู่ จะ
สงวนลิขสิทธิ์ไว้ไม่ได้ ต้องไปเป็นของมนุษย์ผู้
รู้จักธรรมชาติ เฟ่งเล็งไปยังธรรมชาติ ถือ
ศาสนาความจริงของธรรมชาติตรงกันหมดทั้ง
โลก พร้อมกันหมดทั้งโลกสักวันหนึ่ง.

มีธรรมะ รู้ธรรมะ ปฏิบัติธรรมะ
ก็แก้ปัญหของธรรมชาติที่มันเกิดอยู่กับ
มนุษย์ผู้ไม่มีธรรมะ คนที่ไม่มีธรรมะมีปัญหา
ตลอดเวลาเหมือนกับตนกรกทั้งเป็น
ถ้ามีธรรมะมันก็ยกขึ้นมาจากนรกได้
เป็นมนุษย์ที่อยู่เหนือปัญหา มันมีเท่านี้
มันไม่มีอะไรง่ายมากกว่านี้

สมทบพิมพ์ ๘ บาท

5 5 0 0 0 0 1 0 1 6 9 2 5